

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 195.

Sobota, 21 Sierpnia (2 Września).

1865 r.

Wychodzi codziennie oprócz dni następujących po Świętach uroczystych i niedzieliach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, Ulica Miodowa Nr. 487 i Kantarach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 4, za 2-krotne k. 6, za 3-krotne kop. 8. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnośnienia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się; — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnośnienie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczty w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 k. 20. — Półrocznie rs. 4 k. 60. — Kwartalnie rs. 2 k. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się Rs. 1.

Rok 2.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Komitet urządzający (c. d.).
DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa: Pobyt i wyjazd J. C. W. W. Ks. Mikołaja Mikołajewicza. — Przegląd polityczny. — Kronika teatralna. — Wyciągi konne. — Wypadek. — Położenie w średniej Azji. — Objazd gub. witebskiej. — Ogłoszenie wileńsk. policmajstra. — Kursa pedagogiczna. — Ks. Wł. Czartoryski. — Kradzież. — Emigracja. — Prasa polska za granicą. — Anglja. Królowa Wiktorja. — Flota francuzka. — Austrja. Układy z Włochami. — Hr. Mensdorff. — Siedmiogród; finans. — Sejm siedmiogrodzki; bar. Gablenz. — Nieporozumienia. — Mord. — Aresztowania. — Danja. J. C. W. W. Ks. Konstanty. — Francja. Posłuchanie. — Cesarzowa. — Eskadra francuzka. — Niemcy. Układy. — Ks. Augustenburgski. — Prusy. Zjazd w Gastein. — Wykonanie traktatu gastejskiego. — Turcja. Nowa Rumunja. — Konsul austriacki. — Włochy. Królowa Izabella; papież. — Wiktor Emanuel. — Chrzest infanta portugalskiego. — Cholera. — Korespondencje z Paryża, Londynu i Florencji. — Kronika.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, d. 20 Sierpnia (1 Września).

Okólnik do Komisji Spraw Włościańskich w Królestwie Polskiem. N. 29.

Postanowienia Komitetu Urządzającego w Królestwie Polskiem.

3 (15) sierpnia 1865 r.

POSIEDZENIE SIĘDMIEDZIESIĄTE SIÓDMIE, SIĘDMIEDZIESIĄTE ÓSME I SIĘDMIEDZIESIĄTE DZIEWIĄTE, ODBYTE W DNIACH 5 (17), 7 (19) I 10 (22) LIPCA 1865 ROKU.

POZYCJA 375.

ROZDZIAŁ II.

(ciąg dalszy, patrz Nr. 194).

17. Na końcu protokołu wypisuje się: „projekt tabeli likwidacyjnej, tudzież protokół niniejszy odczytane zostały, w obec zebrania gromady, wsi N, właściciela lub jego pełnomocnika N, miejscowego sołtysa N i świadków N. N, poczem protokół winien być podpisany, w ścisłym zastosowaniu się do art. 47 Ukazu IV, z przyłożeniem pieczęci.

18. Sporządzenie drugiej części protokołu nie wymaga obecności zebrania gromadzkiego, i dokonywane być winno stósownie do przepisów o ustanowieniu wynagrodzenia dla właściciela, wskazanych w Ukazie III, tudzież w „Informacji dla układających projekta tabel likwidacyjnych.”

Ta część protokołu podpisana być powinna przez właściciela, jeżeli on tego zażąda, oraz przez Członków Komisji, którzy dokonywali sprawdzenia tabeli, z przyłożeniem pieczęci.

19. Trzecia część protokołu ma być sporządzona w taki sam sposób i z zachowaniem takich samych form, jakie dla pierwszej części protokołu przepisane zostały. W miarę możliwości trzecia część protokołu powinna być ogłoszona włościanom razem z częścią pierwszą.

20. Wszelkie układy pomiędzy właścicielem dóbr a włościanami dobrowolne, zawarte w przedmiotach odnoszących się do tabeli likwidacyjnej, w oryginałach do protokołu dołączane być winny. Decyzja Komisji, jako też dobrowolne ugody właścicieli dóbr z włościanami w przedmiotach nieobjętych tabelą likwidacyjną, jak np: o wynagrodzenie włościan za brakujące na osadach budowle, o udzielenie ziarna na obsianie pustyk, o przeniesienie siedzib przyznanych służącym dworskim i t. p. do protokołu wnoszone i dołączane być nie powinny. Sprawy w przedmiotach tego rodzaju podlegają załatwieniu niezależnie od sprawdzenia tabel likwidacyjnych.

21. Komisje ograniczyć się mogą na poprawieniu samego ruskiego egzemplarza projektu likwidacyjnego. Wszelkie poprawki w tekście, jak niemniej wszelkie objaśnienia na niezapisanych stronnicach projektu likwidacyjnego, robione być winny czerwonym atramentem ręką jednego z Członków Komisji.

Na ostatniej stronicy projektu tabeli likwidacyjnej wypisać należy co następuje: „Według niniejszego projektu poprawionego w ścisłym zastosowaniu się do przepisów wskazanych w Ukazie z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r., przechodzi na własność włościan wsi N, Gminy N, gruntów użytkowych mor: N, nieużytków N, czyli w ogóle mor: N, przętów N, a dla właściciela dóbr przypada kapitału likwidacyjnego rsr: N. kop. N.”

Pość morgów i przętów, tudzież rubli i kopiejek, wyrażona być winna liczbami i literami. Poczem projekt przez wszystkich członków którzy dokonywali sprawdzenia, podpisany być winien z przyłożeniem pieczęci.

22. Wszystkie poprawki w tabelach likwidacyjnych, czyli to w obydwóch egzemplarzach, czy tylko w ruskim, robione być mają atramentem czerwonym odpowiednio do poprawionego już poprzednio projektu, bez żadnych objaśnień i powoływań na protokół.

Na ostatniej stronicy tabeli likwidacyjnej należy napisać:

„Według niniejszej tabeli poprawionej na podstawie dołączonego do niej protokołu, przechodzi na własność włościan wsi N, gruntów użytkowych mor: N, nieużytków N, (liczbami i literami), a dla byłego właściciela wsi przypada kapitału likwidacyjnego rsr: N, kop. N, (liczbami i literami.)

Poczem tabela przez Członków Komisji, którzy dokonywali sprawdzenia, podpisana być winna z przyłożeniem pieczęci.

23. Wszystkie sprawdzone i poprawione w przeciągu miesiąca tabele likwidacyjne składane być powinny w Komisjach dla przedstawienia Komitetowi Urządzającemu. Tabele co do których niezapowiedziano podania zarzutów w terminie oznaczonym w art. 44, przedstawiane będą Komitetowi Urządzającemu bez wstrzymywania się do upływu miesiąca, inne zaś tabele mają być przedstawione Komitetowi Urządzającemu po upływie takowego terminu, lub po podaniu zarzutów na piśmie.

24. Zarzuty na piśmie wnoszone być winny do Komisji Spraw Włościańskich, w podaniach wystósowanych do Komitetu Urządzającego. W miarę nadsełania takich podań, Komisje na swych miesięcznych posiedzeniach, po rozpoznaniu poczynionych zarzutów, wynurzają opinie: czy podane zażalenie na uwzględnienie zasługuje lub nie, i w pierwszym przypadku obowiązane są dokładnie wyjaśnić, jaką poprawkę w tabeli, dla uczynienia zadosyć prośbie żalącego się, uczynićby wypadało.

Opinie Komisji przedstawiane być winny Komitetowi Urządzającemu łącznie z podaniami zarzutami i tabelami których dotyczą.

25. Tabele sprawdzone przez Delegację czasową lub przez samego Komisarza, stwierdzone być winny podpisem Prezesa Komisji lub jego Pomocnika, z przyłożeniem pieczęci. (d. n.)

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa d. 20 Sierpnia (1 Września).

* Dzień wczorajszy rozpoczął się wielką musztrą, czyli raczej manewrami z mniemanym nieprzyjacielem; o godzinie 8-iej rano Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Mikołaj Mikołajewicz, w towarzystwie JW. Hrabiego Namiestnika i orszaku, podjechali do wojsk, które były uszykowane na polu mokotowskim, w jednej linii, kolumnami szwadronowymi, mając z tyłu za sobą z prawej strony 4 konne baterje. Pozdrowiwszy

wojsko Wielki Książę wezwał do siebie dowódców brygad, oświadczył co zamierza robić, a potem zaczął poruszać wojska kolumnami, różnemi krokami, następnie zrobił manewr kończący się ceremonjalnym marszem szwadronami w całym pędzie; oprócz tego pułki dragonów, spieszywszy się, przeszły i przebiegły przed Wielkim Księciem, szwadronami. Szybkość ruchów, pojętność i uwaga dowódców, wzbudziły zapal Jego Cesarskiej Wysokości, wyrażony przez ogólne, serdeczne im podziękowanie.

Przebrawszy się w pałacu łażeniowskim, Wielki Książę raczył pojechać do dworca drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej, skąd udał się do Skierniewic na polowanie, na które zostali zaszczytzeni zaproszeniem: JW. Hrabia Namiestnik, orszak i inne znakomite osoby. W Skierniewicach Jego Cesarska Wysokość był przyjmowany przez zarządzającego wszystkimi pałacami, generała Abramowicza, i przez wartę honorową ze sztandarem z 16-go ładogskiego pułku piechoty. Pośrednie stacje pomiędzy Warszawą a Skierniewicami, były przyozdobione kwiatami i girlandami, a przy dworcu skierniewickim oprócz tego był urządzony łuk trjumphalny z cyfrą Jego Cesarskiej Wysokości; liczne tłumy ludu wszędzie witały Dostojnego Podróżnego ze szczególną radością.

Przyjąwszy raport od dowódcy pułku i pozdrowiwszy wartę honorową, Jego Cesarska Wysokość raczył udać się do pałacu skierniewickiego powozem, gdzie na Niego i zaproszonych oczekiwało wytworne objadowe śniadanie; po śniadaniu Wielki Książę i wszyscy obecni pojechali na miejsce polowania, które trwało około 6 godzin i uwieńczone zostało zupełnem powodzeniem; trofeami zwycięzów było 10 danieli, z których dwóch największych położył Wielki Książę, oprócz 10 par bażantów i kilku par kuropatw, a takowe przywiezione zostały do Skierniewic. O godz. 7 i pół wieczorem, Jego Cesarska Wysokość po herbacie, powrócił do Warszawy. W czasie powrotu wszystkie stacje pośrednie, były wspaniale iluminowane ogniami bengalskimi.

Po przybyciu pociągu około godziny 9-iej, Wielki Książę w towarzystwie JW. Hrabiego Namiestnika, raczył udać się do wielkiego teatru na przedstawienie.

W dniu dzisiejszym, Jego Cesarska Wysokość zakończył szereg świetnych przeglądów, musztrą ze zbiorową dywizją piechoty na polu powązkowskim, następnie strzelaniem do celu artylerji i obejrzeniem robót brygady saperów, poczem raczył udać się wprost z pola do twierdzy Nowogeorgiewska, z zamiarem, przy powrocie, po zamienieniu koni na Pradze, puszczenia się w dalszą podróż do Brześcia Litewskiego.

Provincial Corr. znany organ gabinetu berlińskiego potwierdza to co wczoraj przytoczyliśmy z korespondencji *Ajencji Reutersa* i z *N. Preus. Z.*, iż wielkie mocarstwa niemieckie za podstawę przyszłego uregulowania sprawy księstw,

biorą jedynie traktat wiedeński, który im oddał księstwa nadelbańskie na zupełną własność. Wspomniane pismo powiada w końcu artykułu o znaczeniu umowy gastejskiej: „Przez tę umowę nie tylko znaleziono sposób zatamowania „nieuniknionych trudności wspólnego zarządu, „lecz zarazem do ostatecznego załatwienia kwestji księstw, uitorowano drogę pokojowemu porozumieniu się Austrii i Prus, na podstawie „wiedeńskiego traktatu pokoju. Ponieważ mocarstwa znalazły już prawdziwą drogę, to należy się spodziewać iż znacznie się zbliżyły do „osiągnięcia celu.”

Rząd pruski przesłał do swych reprezentantów dyplomatycznych za granicą, okólnik objaśniający umowę gastejską, która, według niego, miała na celu usunięcie trudności wywołanych przez wspólne sprawowanie zarządu w księstwach nadelbańskich. Umowa ta, jak dodaje okólnik, nie zmieniła praw współpanowania, lecz przez zmianę organizacji w księstwach usunęła powody do rozterek. Rząd austriacki także ma wkrótce przesłać do swych agentów dyplomatycznych poufny okólnik wyłuszczający powody, jakie skłoniły Austrię do zawarcia umowy z Prusami. Ajenci wspomnieni w danym razie, mają przedstawić te poufne objaśnienia dworom przy których są uwierzytelnieni. — Co do wcielenia Lauenburga, berlińska *Nat. Z.* przypomina, iż według jednego z artykułów konstytucji pruskiej, granice państwa nie mogą być zmienione tylko przez prawo; według innego znów artykułu, król nie może być monarchą innego państwa bez zgody izb. Jakikolwiek bądź stosunki pomiędzy Lauenburgiem i Prusami wynikną z umowy gastejskiej, w każdym razie do ich wprowadzenia w wykonanie niezbędne jest przystanie izb. Dla tego spodziewają się w Berlinie rychłego zwołania sejmku.

Średnie państwa niemieckie nie są zbyt zadowolnione z umowy gastejskiej, jak tego dowodzi zaprzeczenie różnym pogłoskom ze strony urzędowego organu rządu bawarskiego. Tak *Bayerische Z.* zaprzecza wiadomości, jakoby średnie państwa niemieckie cofnęły swój wniosek złożony w d. 27 lipca sejmowi związkowemu; przeciwnie poseł bawarski przy tym sejmie otrzymał od swego rządu polecenie, aby starał się przyspieszyć przedstawienie sprawozdania komitetu, któremu wniosek ten został przekazany. Dziennik ten zaprzecza także wiadomości, jakoby rządy saski i bawarski miały jakikolwiek udział w doprowadzeniu do skutku umowy gastejskiej.

Telegram z Bremen donosi, iż *Weser Z.* w korespondencji z Oldenburga z wiarogodnych źródeł zaprzecza stanowczo wiadomości podanej przez dzienniki, jakoby w. ks. oldenburgskie zawarło konwencję wojskową z Prusami i uznaje tę wiadomość za zmyśloną. Podobna konwencja ani została zawarta, ani nawet wzięta pod rozwagę.

We Włoszech stronnictwo czynu nie przestaje podżegać do zaburzeń. Tak, we Florencji przygotowywało ono demonstrację na d. 29-ty sierpnia, rocznicę spotkania pod Aspromonte, i w tym celu rozesało pocztą okólniki, zapraszające głównie klasy robotnicze. Dotąd nie ma wiadomości telegraficznej, czy demonstracja ta miała miejsce. Można się wszelako spodziewać, iż ludność pozna się na tych podżegaczach, i nie dozwoli im wicherzyć kraju w osobistym interesie.

W Anglii przygotowują się do przyjęcia floty francuskiej. Dzienniki witają uroczystości w słowach bardzo pochlebnych dla Francji; *Times* nie wątpi, że tysiące anglików udadzą się do Portsmouth dla powitania francuzów, a w zebraniu się flot upatruje dowód ścisłości stosunków pomiędzy dwoma narodami. *Morn. Post* upatruje w przy-

mierzu tę korzyść, iż niebezpieczeństwa jakieby mogły zagrazać Anglii, będą stanowiły razem groźbę i dla Francji. Zebranie się flot, według tego dziennika, nie stanowi groźby dla nikogo; oba rządy nie mają względem nikogo nieprzyjaznych zamiarów; potęga, jaką rozwijają, jest tylko bronią odporną, tamą przeciw międzynarodowemu bezrządowi. „Francja,” dodaje ten dziennik, „może być dumna z Napoleona III; Anglja „raduje się z jego przyjaźni.”

Rząd kanadyjski postanowił odłożyć do następnego roku kwestje: konfederacji, kolei żelaznych i środków obrony kraju, co wskazuje, że obawy o wojnę z Stanami Zjednoczonymi znikły.

Madrycki dziennik *Epoca*, podaje niektóre szczegóły o opuszczeniu San Domingo, dowodzące jak mylnie przypisywano gabinetowi O'Donnella, zamiar zatrzymania posiadłości hiszpańskich wbrew uchwale parlamentu zatwierdzonej przez królowę. Wojska dominikańskie w liczbie 500 ludzi, pod dowództwem generała Cabral weszły do stolicy. Kwestja prezydentury rozdwajała umysły. Kandydatów nie było brak, ponieważ oprócz tymczasowego prezydenta Pianentela, ubiegali się o tę godność Baes, Rozas i kilku generałów, co nie może stanowić rękojmi utrwalenia stanowiska nowej rzeczypospolitej.

Zwracamy uwagę czytelników na zamieszczoną poniżej korespondencję z Paryża.

* (Kronika teatralna). Wczorajsze widowisko w teatrze wielkim, zakończyła szereg świetnych przedstawień, na których J. C. Wysokość, pod czas pobytu swego w Warszawie, znajdował się raczył. Widowisko to, równie zajmujące i również urozmaicone jak cztery poprzednie, odznaczyło się tem jeszcze, że rozpoczęło je nową operetką komiczną, Franciszka Suppé, p. t. „Dziesięć cór na wydaniu.” Zostawiając specjalne sprawozdanie z tej opery do jutrzejszego fejetonu teatralnego, a może nawet do drugiego jej przedstawienia—dzisiaj wspomniemy tylko, że wprowadziła wszystkie córki barona le Coq'a, podobaly się publiczności, szczególnie jednak zachwyciła ją *Limonja* włoszka, którą p. Graetz, młoda a pełna talentu śpiewaczka, uczyniła tak sympatyczną przez swój głos świeży i bogaty. Jeden z ustępów tej nowej operetki, która zapewne długo żyć będzie na scenie tutejszej, zajęły tańce układu p. Turczynowicza, które wykonały wdzięcznie i starannie, cztery pierwszorzędne koryfejki. W dwóch obrazach z baletu „Katarzyna córka bandyty”, cały personel tutejszego baletu, starał się odznaczyć doskonałym wykonaniem każdego najdrobniejszego nawet szczegółu tańca. W pierwszym obrazie, tańce z ewolucjami wojennymi, ulubione przez publiczność, poszły wybornie! Młode bandytki okazały się wielce udiscyplinowanym oddziałem, chociaż strzelały a może i raniły, spojrzaniem tylko. Dowodząca tym niebezpiecznym wojskiem p. Stefańska, wykonała taniec solowy przed frontem rozciągniętym w jednej linii, ze zwykłą sobie lekkością i wdziękiem, które tym razem uwydatniły się bardziej jeszcze—a tarantela którą ta utalentowana ballerina nasza, tańczyła z p. Tarnowskim, wywołała grzmiące a powszechne oklaski. Obraz czwarty składał się z czterech głównych części. Pomijając pierwszą, w której corps de balet starał się o dokładne wykonanie ensamblov—musimy przyznać, że trzy pozostałe, jak, polka p. Dylewskiej z Turczynowiczem, Las torreodores (hiszpański taniec) w którym wszystkie drugie tancerki i koryfejki, rozwinęły całe bogactwo swych choreograficznych zasobów, a wreszcie i *pas de neuf*, gdzie oprócz drugorzędnych tancerek, p. Stefańska z p. Tarnowskim, ukazali się znów, ażeby wywołać powszechny zapal widzów,—złożyły tak piękną całość, że publiczność zapomniiała o spóźnionej godzinie i do samego końca widowiska okazywała ciągle oznaki żywego zajęcia i zupełnego zadowolenia.

* (Wyścigi konne), odbęda się, jak poprzednio ogłaszaliśmy, w d. 22 sierpnia (3 września) r. b. o godzinie 4-ej z południa. Bilety wejścia tak do galerji, jako też do miejsc stojących urzędzonych obok galerji bocznych, oraz bilety konne, sprzedawane i wydawane będą członkom towarzystwa w pałacu komisji rządowej spraw wewnętrznych i duchownych dnia 20 i 21 sierpnia (1 i 2 września) to jest w piątek i sobotę, z rana od godziny 10 do 2 i od 5 do 8 wieczorem. Cena biletów; do galerji głównej rs. 2; do galerji bocznych

rs. 1; konne rs. 3; stojące po kop. 30. Bilety do galerji opatrzone są na stronie odwrotnej pieczęcią dyrekcji, drukowane zaś są na papierze białym, do galerji głównej kolorem różowym, do galerji bocznych, z prawej strony galerji głównej kolorem niebieskim, z lewej kolorem zielonym. Bilety do miejsc stojących są na papierze koloru cielistego, konne na papierze złotym.

* (Wy p a d e k). W dniu wczorajszym Karolina Lange, wieku lat 59, żona właściciela domu, w ataku chorobliwej gorączki będąc niedostatecznie strzeżoną, wyskoczyła na ulicę z balkonu 1-go piętra i tak silnemu uległa potłuczeniu, że w parę godzin zmarła.

* (Położenie w Średniej Azji). W N. 157 *Rus. Inw.* podany był otrzymany z Orenburga telegram o zdobyciu Taszkentu przez generała-majora Czerniajewa. Obecnie otrzymane zostały drogą zwyczajną wiadomości o szczegółach tej rozprawy, które podajemy poniżej (a które i my następnie zamieścimy. *P. R.*). Czytelnicy zapewne pamiętają nasz zasadniczy artykuł z tego powodu, w którym z dostateczną szczegółowością przedstawiliśmy główne fakta naszych działań w Azji środkowej i okoliczności, które powiększej części wbrew naszemu życzeniu, zmuszały nas czasem wysuwać się naprzód. Przez wzięcie Czemkentu i utworzenie obwodu turkiestańskiego, powinien był zakończyć się nasz ruch na r. Syr Darji, dla tego że pierwotkowy cel wszystkich naszych działań—połączenie syberyjskiej linii z orenburską i zapewnienie żywności naszym wojskom zajmującym tak ten obwód, jak i forty na linii syr-daryjskiej, został w zupełności osiągnięty. Pomimo tego, że po śmierci Alimkuly, nasz nieubłagany nieprzyjaciel Sadyk-Kenisaryn ogłosił się rządcą chaństwa i za swą rozbitą pod Czemkentem tłuszczą, wprowadził do handlowego i przemysłowego miasta Taszkentu zamieszanie i bezład, generał Czerniajew, stosownie do udzielonej mu instrukcji, pozostawał spokojnym widzem tego co się działo, i wcale nie pragnął mieszać się do spraw taszkentców, pomimo prośb licznego stronnictwa, dążącego do uwolnienia się od kokańców. Żeby wskazać, jak podobny porządek rzeczy wpływał na nasze stosunki w średnią Azję, przypomniemy tylko cyfry, jakie przytoczyliśmy poprzednio. Wywóz zboża i bydła z Rosji do Taszkentu, zmniejszył się o trzy czwarte. Jakkolwiek było szkodliwe dla nas takie położenie rzeczy, wszelako można było jeszcze z niem zgodzić się, gdyby do tego wszystkiego nie przyłączyła się okoliczność polityczna, mogąca grozić daleko gorszymi następstwami. Na zamieszanie w sprawach handlowych można było patrzeć, jako na chwilową niedogodność, która usunięta była łatwo, i prawdopodobnie prędko, gdyby zostawiono zupełnie swobodny bieg rzeczy, bez żadnego postronnego wmięszania się. Skończyłoby się zaraz, skoro tylko taszkentcy zrzuciwszy jarzmo Kenisaryna i jego tłuszczy, stali by się niepodległymi i samodzielnymi naszymi sąsiadami. Lecz jeżeli czasowo mogliśmy zgodzić się na bezład wprowadzony do Taszkentu przez tłuszcze Kenisaryna i na stagnację handlową, to daleko było trudniej zgodzić się na to taszkentcom, bezpośrednio doświadczającym na sobie codziennie ciężki cios, jaki na nich spadł. Bywszy jeszcze nie tak dawno niepodległymi i podległymi władzy kokańców, przekładających napaści i rozboje nad pokojowe zajęcia, a widząc jednocześnie, że generał Czerniajew, pomimo wszystkich licznych ich prośb uporczywie odmawia wszelkiego wmięszania się, pozostawiając im samym skończenie sprawy z kokańcami, taszkentcy nad własną niepodległość przełożyli poddanie się emirowi bucharskiemu i zaczęli zwracać się do niego z prośbami w tym przedmiocie. Dopuścić emira bucharskiego do zagarnięcia władzy nad Taszkentem i dopuścić w naszym sąsiedztwie, zamiast kokańców, fanatyków-muzułmanów buharców,—znaczyłoby to samo co zrzec się wszystkich korzyści, jakie osiągnęliśmy na Syr-Darji, kosztem wielkich usiłowań i ciężkich ofiar, i na czas nieograniczenie-długi oddalić koniec działań wojennych. Chociaż generał Czerniajew doskonale widział położenie rzeczy, wiedział jakie mogą być następstwa zagarnięcia Taszkentu przez emira bucharskiego i jasno pojmował wszelkie korzyści niepodległego i oddzielnego istnienia Taszkentu, nie mniej wszelako dopiero wtedy postanowił wmięszać się do tej sprawy, kiedy emir bucharski ze swymi wojskami zajął Chodżent i kiedy w skutku tego stronnictwo bucharskie w Taszkencie zaczęło się wzmacniać. Zwlekać dłużej i pozostawać obojętnym widzem tego co się działo, już nie było można. W nocy z 15 na 16, Taszkent został wzięty przez nasze wojska szturmem i tłuszcza kokańska uciekła z miasta. Po wzięciu miasta, generał Czerniajew mógł w zupełności przekonać się o stosunkach emira bucharskiego z kokańcami. Buharskie stronnictwo pod

dowództwem Iskenderbeka, była już w mieście (w liczbie wziętych trofeów był jeden sztandar bucharski), tamże znajdował się emisarjusz emira bucharskiego, który zdołał uciec, a wojska bucharskie zaczęły się ukazywać w nadgranicznych bucharskich twierdzeniach, na lewym brzegu Syr-Darji. Zarazem odkryto, że emir marzący tylko o wojennych czynach, miał myśl rozszerzyć swą władzę, nawet nad temi z naszych kirgizów, którzy oddawna należąc do Rosji, potrafili już pod ruskim panowaniem, przywyknąć do pokojowych zajęć, i wcale nie myślą o zmianie swego zupełnie ustalonego położenia. Chociaż wojownicze zamiary emira i marzenia o odbudowaniu cesarstwa Tamerlana, raczej można przypisać uniesieniom młodości emira, niż dającym się urzeczywistnić myślom, nie mniej wszelako emir przykładał szczególne staranie do zjednania na swą stronę kirgizów tej przewodniczącej ludności średniej Azji (d. n.). (Rus. Inw.)

* (Objazd gubernji witebskiej). *Wil. Wiest.* podając opis odbytego w ostatnich czasach przez głównego naczelnika północno-zachodniego kraju generała Kaufmana objazdu gubernji witebskiej, między innymi pisze: Szlachta, która dotąd nie przestaje być nieprzyjazną ruszczyźnie, naczelnik kraju przypomniał udział jej w ostatnim rokoszku, wystawił bezzasadność i śmiałość jej dążeń do oderwania tego kraju od Rosji i wykazał, że szlachta stała się przyczyną klęsk całego kraju, które osierociły niejedną rodzinę. Nie przesadzając powiemy, że naczelnik kraju wyrzucał szlachcie zdżone jej postępowanie w wychowaniu dzieci i zarządzaniu bylemi swemi włóścianami; korzystał z każdego zdarzenia, aby dokładniej objaśnić nakreślony przez Monarchę systemat administracji kraju, którego ściśle trzymać się będzie, dla przywrócenia w nim właściwej narodowości ruskiej, nateraz skażonej polonizmem i latynizmem; powiedział wyraźnie, że przedsiębrane obecnie kroki, nie są to środki karzące, a skierowane są wyłącznie do zapobieżenia na przyszłość obcej propagandzie i zapewnienia praw ludności ruskiej. Zjąd prosta konkluzja, że dopóki postawione przez Najjaśniejszego Pana zadanie nie będzie spełnione, niemożliwą jest zmiana istniejącego porządku rzeczy. Naczelnik kraju wzywał szlachtę aby porzuciła wszelkie marzenia i pamiętała, że kraj, w którym mieszka, jest ruski, i że w nim nie może być mowy o jakiejkolwiek innej narodowości, prócz ruskiej. Ci zaś z przybyszów, którzy w sposobie myślenia i uczuciach nie zjednoczą się z ludem ruskim i nie będą w tym duchu wychowywać swych dzieci, zmuszeni będą opuścić ten kraj, jako „cudzoziemcy” nie mający prawa wnosić tu swoich tendencji. Bardzo się mylą ci, którzy sądzą, że szlachta wyrzekła się swych nadziei i poddała się obowiązkom. Nie, nie porzuciła swych zamiarów, nie wyrzekła się swych nadziei, i jeżeli prawodawstwo nie dopomoże do ustalenia tu ruskiego elementu, niezawodnie wróci dawne wzbudzenie umysłów ze wszelkimi oplakanymi skutkami. (Rus. Inw.)

* (Ogłoszenie wileńskiego poliemaistra). Dla uchylecia nadzwyczajnego podniesienia w m. Wilnie ceny artykułów żywności, wywołanego przez przekupniów skutkiem zakupowania takowych przy wjeździe do miasta i zabierania ryczałtem na rynkach i placach w niewłaściwym czasie, wileński poliemaister ogłasza, że na mocy art. 747 i 748 tomu XIII prawa cywil., wszelkie zmowy i układy między handlarzami i procederystami, oraz przekupowanie artykułów żywności surowo są wzbronione; przytem na rynkach i placach, gdzie przywożone są na sprzedaż zboże, wiktuały i wszelkie produkta wiejskie, sprzedawanie takowych do południa, to jest do godziny 12-jej, powinno odbywać się częściowo z wozów i z pierwszej ręki, a nie ogółem; a po południu pozostałe od sprzedaży artykuły mogą być sprzedawane i zakupowane ryczałtowo i do handlu. Uprzedzając handlarzy i procederystów, że uchybienie powyższym przepisom ściśle będzie dochodzone, poliemaister wileński wzywa mieszkańców, aby dopomagali policji w wykrywaniu nadużyć ze strony procederystów i zawiadamiali najbliższą władzę policyjną o każdym dostrzeżonym uchybieniu, dla pociągnięcia winnych do odpowiedzialności. (Wil. Wiest.)

* (Kursa pedagogiczne). Dla usposobienia nauczycieli do gimnazjów wojskowych, najwyżej poleceniem zostało urządzenie przy 2-m gimnazjum wojskowym w Petersburgu, w sposobie próby, na lat trzy, kursów pedagogicznych, z przeznaczeniem potrzebnego na to funduszu do dyspozycji naczelnika zakładów wojskowo-naukowych, z summy 12,000 rs. asygnowanej do budżetu głównego zarządu na stypendja dla młodzieży, sposobiącej się na nauczycieli pomienionych zakładów. (Siew. Pocz.)

* (Ks. Wład. Czartoryski), który, jak donosiliśmy, przejeżdżał niedawno przez Kraków, udając się do swych dóbr Sieniawa, przeniósł obecnie z Paryża do Sieniawy, jak piszą do *Czasu*, zwłoki

swych rodziców księcia Adama i księżny Anny urodzonej księżniczki Sapięha, oraz zmarłej niedawno córki królowej Krystyny. Marji Amparo hrabiny de Vista-Alegre, i swej ciotki księżny Marji Wirtembergskiej, dla złożenia ich w grobach rodzinnych. Dnia 28 sierpnia odbyło się tam nabożeństwo żałobne.

* (Kradzież). W nocy 26 sierpnia, skradziono jekiemu generałowi rosyjskiemu w pobliżu Gajów pod Winnikami wszystkie jego rzeczy z pojazdu, wartujące 1,500 rubli. Nazajutrz policja lwowska wysłana na miejsce kradzieży, wykryła sprawców i rzeczy schowane w stoku zboża. O ile nam wiadomo, przejeżdżał temi dniami przez Galicję generał Todleben i Melnikow, a ten ostatni zwiadał na kolei żelaznej galicyjskiej najważniejsze roboty, szczególnie oglądał mosty. (G. Lw.)

* (Konwencja pocztowa). P. Philipsborn, dyrektor jeneralny poczt pruskich, który jeździł do Petersburga dla zawarcia konwencji pocztowej i telegraficznej, wrócił 26 sierpnia do Berlina. Na skutek tej konwencji, obniżona będzie opłata od prostego listu z Prus do Rosji, wynosząca dotąd 6 sr. groszy, i można będzie na przyszłość zaprowadzić bezpośrednią komunikację telegraficzną ze wszystkimi urzędami telegrafów w Rosji. (Patr. Z.)

* (Emigracja). Umieszczamy tu wyjątek z listu z Paryża z 11-go maja, o którym wspominała korespondencja ze Lwowa z 24-go sierpnia (patrz *Dzien.* Nr. 193), jako zawierający wiele ciekawych szczegółów o emigracji.

„Szanowny panie majorze! Od wieków już nie mam wiadomości od pana. Piszę słów kilka, ażeby korespondencję zawiązać i w tej nadziei, że pan zechce częściej pisywać, bo my tu już prawie nic nie wiemy, co się dzieje w Galicji. Z początku pisywano nam często, potem coraz rzadziej, a teraz już tylko kiedy niekiedy, aż wreszcie całkiem zapomną, jak zwykle bywa na świecie. Za wiadomości z kraju wywdzięczę się panu zawsze wiadomościami stąd, lubo niewiele więcej będę mógł panu donosić nad to, co pan wyczytasz w *Czasie*. Galicja tu zresztą jest bardzo słabo reprezentowaną. Sapięha wyprzedził się z familją do Heidelbergu, skąd, jak mówią, stara się o amnestję. Henryk Nowakowski umieścił się przy *Oeuvre du Catholicisme*; sprowadził tu żonę z dziećmi, chłopców umieścił w Batignolskiej szkole, a zresztą klepie biedę jak może. Nie myśli on wcale wracać do kraju. Henryka Schmitta nie widuję wcale, bo go nigdy osobiście nie znałem, nie wiem więc co robi. Z Galicjanów bawi tu zresztą jeszcze tylko Leon Skorupka, który niedaleko odemnie mieszka i który przynajmniej ma żyć z czego. Inni galicjanie porzucili się. Wodzicki mieszka w Londynie, Kamiński podobno w Zürich. Z pańskich znajomych ze Wschodu mieszka tu Zygmunt Jordan, mój stary przyjaciel, którego widuję codziennie; Wierzbicki, któremu się dobrze powodzi, i Łapiński, który przez długi czas bywał u mnie codziennie, ale nagle gdzieś zniknął bez śladu. Niewiem zresztą, kogo pan tu bliżej znasz z emigracji, abym panu mógł o nim co donieść. Bosakowska reprezentacja Rz. Nar. jeszcze zawsze niby istnieje, ale bez zatrudnienia i bez respektu. Kurzyzna pojechał przed trzema dniami do Szwajcarii, aby się strzelać z Guttrym. Pierwszemu sekunduje Raszkowski, drugiemu generał Czapski. Wszyscy porządni ludzie trzymają w tej sprawie za Kurzyznę, bo Guttry podług siebie przeciw niemu postąpił: urzędując z nim razem, wszedł tajemnie w porozumienie z Bosakiem, obalił Kurzyznę, i potem wszedł w skład nowego komitetu. Tak się nie robi. Zresztą Kurzyzna przez czas swego urzędowania złożył niezbite dowody rozsądku i nie wprowadził nie pomógł, ale też i nie nie zaszkodził: ci zaś ludzie, jak tylko zaczęli urzędowanie, narobili głupstw i nieszczęść bez miary. Wysocki i Jeziorański z żoną także tu zamieszkali. Pierwszy dobrze wygląda, a jako protegowany przez ks. Napoleona, pewnie niebawem jakieś miejsce otrzyma. Jeziorański nie umie po francuzku, więc trudniej mu pójdzie; zapewne wyjedzie na Wschód. Runczewski Wysockiego opuścił, i pieczeniariusze teraz przy Różyckim. Zresztą w emigracji mniej teraz jest biedy. Już się jakoś wszyscy poumieszczali. Tylko jeszcze mała garstka jest takich, którzy nie nie robią i ciągle się wybierają to do Meksyku, to do Brazylii — a tymczasem siedzą w kawiarni. Pisma emigracyjne jeszcze wychodzą, ale coraz słabsze i gorsze. Niebawem pomału przestaną wychodzić. Otóż i wszystko, co panu mogę ztąd donieść. — Ja egzystuję tu jakkolwiek. Ani mi tu bardzo źle, ani dobrze. Ale nie mogę się tutaj zaaklimatyzować, tak jak inni, którzy nieledwie już zapomnieli o Polsce i pewnie nigdy nie wrócą. Nie jestem zresztą przyzwyczajony do życia bez stałej pracy — i to mnie męczy i nudzi. O dziennikarstwie lwowskim nic zgoła tutaj nie wie-

my. *Gazety Nar.* tu nigdzie nie widać. Z powodu kilku artykułów w niej zamieszczonych, przed kilką miesiącami bardzo źle tutaj o Dobrzańskim mówiono. Powiadano nawet, jakoby się zaprzedał rządowi. Ja nigdy nie byłem skłonny do wierzenia w takie rzeczy, bo wiem i widzę, że rząd nie potrzebuje tego kupować, co od pewnych panów, potrzebujących jego łaski, ma za darmo. Ale jakże tam dziś stoi *Gazeta Nar.* w opinii i w abonatach? — Kto wydaje *Sowizdrzala* i na co? Jakież tam inne pisma wychodzą jeszcze, ale nie o nich nie wiemy, bo nie przysyłają tu ani jednego egzemplarza, jak gdyby nie wiedziały, że tu jest tyle tysięcy polaków. Jest tu wieść, że we Lwowie ma jakieś pismo wydawać Kraszewski — ale nie bardzo mi się chce temu wierzyć, a wiadomości pewnych niema. Wielką mi pan wyrządzisz przysługę, jeżeli mi o tych wszystkich rzeczach doniesiesz — i jeśli nie zapomnisz także o ludziach, bo juści z ludzi składa się czynność i znaczenie kraju. (podpisano) J. K.”

Prasa polska za granicą.

W 68 numerze „Ojczyzny”, pamfletu „politycznie-literacko-naukowego!!!” mieści się wiele i różnorodnych kwestij — a pomiędzy nimi, dla oświecenia całego tła, tej próżnej zdrowego sensu, sentymentalnej deklamacji, błyszczą jak tęcza, a raczej jak stara szyba w oknie, korespondencja z „nad Wisły”, którą by właściwiej głosem „od *Wieprza*” nazwać należało.

W tej korespondencji młoda wyobraźnia autora, znajduje się widocznie w stanie nadzwyczajnej ekstazy — może jakie ćwiczenia pokutne lub praktyki spirytyczne, nadwyrężyły ją do tyła, że patrzy na rzeczy przez jakieś szkła, ogniste odtwarzające blaski niewidzialne dla oczu ludzi znajdujących się w normalnym stanie umysłu.

Uczuciowy polityk z nad Wisły, wyrzeka boleśnie na stan obłączenia trwający w całej sile w Warszawie — widocznie ten pan, nie zna zupełnie form i przepisów stanu obłączenia, skoro zań bierze zwyczajny stan wojenny, wykonywany z całą możebną łagodnością od chwili, gdy mordery uliczni zniknęli a powstanie zbrojne uśmierzonem zostało. Nie trzeba na to głębokiego polityka — pierwsza lepsza kucharka warszawska, objaśni szczerze korespondenta z nad Wisły, o grzeczności i łagodności, nie tylko władz wyższych, lecz nawet prostych żołnierzy wykonywających straż policyjną. A cóżby powiedział na to cały bendlikański areopag, gdyby się mógł przekonać, że w Polsce dzisiaj, cała prawie ludność, wszyscy patrioci nawet, radzi by obostrzyć przepisy stanu wojennego, które same dziś może, bronią nasze mienia i życia od podpalaczy grasujących jak cholera, w rozmaitych stronach, nie tylko królestwa, lecz Galicji, Poznańskiego i Zachodnich gubernij? Tak jest szanowni dygnitarze rewolucyjni — naród Polski jest tak rozsądnym, istotnie, że nie chce zamienić kraju w zgłiszczą dymiące, ani spalić świętego ziarna zebranego z takim trudem na chleb powszedni, bez którego i wypanowie, z pewnością obywać się nie chcecie! Wśród społeczeństwa mieszczącego w swem łonie takich wyrzutków co z potwornym okrucieństwem, niszczą wszelkie zasoby kraju, niweczą pracę rodzin i rozprzegają wszelki ład towarzyski — potrzeba silnej i bacznej straży aby ocalić zdrowe jego części przed gwałtem i pożogą szaleńców.

Powróćmy raczej do treści owej korespondencji, — w której egzaltowany autor powiada, że „Moskwa”, sprowadziła Bilsego do Doliny Szwajcarskiej, do której Polacy chodzą jedynie dla uzyskania biletów na cyrkulację wieczorem bez laterek — gdyż oprócz wojskowych, nikt nie ma szczęścia chodzić bez latarki w Warszawie. Dwa fałsze od razu, popełnił korespondent, albowiem Bilse przybył do Warszawy na prywatne zupełnie wezwanie i za kontraktem z dzierżawcą doliny, Ważniewskiem, który zresztą corocznie wyjeżdża za granicę, ażeby do swego zakładu sprowadzić nowe a zajmujące publiczność widowiska, do której zresztą, tysiące polskich rodzin, uczęszcza na dobrą muzykę i świeże powietrze, bilety zaś na chodzenie bez laterek posiada znaczna liczba osób prywatnych, mających zaświadczenie policji o spokojnym prowadzeniu się — dowodem tego są teatry tutejsze, z których co wieczór wychodzi masa publiczności, pomiędzy którą znaczna część bez laterek do domów powraca. Ze aresztowania i rewizji trafiają się jeszcze, nie przeczemy — trafiać się one będą zawsze u nas i na całym świecie, gdziekolwiek istnieją społeczeństwa uorganizowane w ten sposób, że rząd czuwa nad zabezpieczeniem ogółu od zgubnych wstrząśnień i pożogi. Mniemamy nawet, że sam uczuciowy korespondent z nad Wisły, aresztowałby każdego, co by doń ze sztyletem, lub do jego domu z pochodnią przyskoczył!

Jedynym sensem moralnym, całej płacziwej odezwy z nad Wisły — jest, dla nas przynajmniej, podana *Oczywiście* sposobność zaprzeczenia, jakoby hr. Plater był założycielem i protektorem tego pisma. Redakcja zapiera się tego silnie dowodząc, że istnieje o własnych siłach!! Czyliżby szanowny hrabia, chciał zrzucić z siebie odpowiedzialność za spiskowanie przeciw rządowi, zaprzecić się bendlikańskiej ojczyzny, ażeby powrócić do zwykłej, ziemskiej, rodzajej pszenicy i używać darów bożych w świętym spokoju? Dla czegoż by nie? niektórzy magnaci nasi często wyracają podobne koziołki — ten jednak należałby do salta mortalicznych skoków, które się rzadko udają...

„Czas” krakowski w 195 numerze, nie może powściągnąć rozdrażnienia w jakie wprawiło go wyrażenie nasze z powodu powtórzonej przezeń kłamliwej wieści z *Breslauerki*, o działaniach zgubnych dla teatru polskiego, dokonanych przez *komitet*, jakoby pod natchnieniem ks. Czerkaskiego uorganizowany. Wyrażenie to jednak, przekręca kapturę organu krakowski, ponieważ nie *uszanowanie* lecz *namaszczenie*, było według nas, tą maseczką moralną, którą „Czas” pokrywa swoją publicystykę ilekroć nie życzy sobie występować na pierwszym planie a tylko pragnie poprzeć jakąś ploteczkę, skandal lub fałsz, zamieszane w jednej z gazet, należących do prasy „destrukcyjnej”.

Pojmujemy to dobrze, iż każde wykazanie fałszu i rozmyślniej złej woli, dziennikowi, który się ma za organ poważny, redagowany przez głębokich statystów krakowskich, irytuje go boleśnie; dzieje się to wedle znanego przysłowia, że „prawda w oczy kole” i dla tego nie mamy o to żadnej do „Czasu” pretensji, radzimy mu owszem, ażeby dla uniknięcia podobnych wzduszeń w przyszłości, starał się o dokładniejsze wiadomości, dotyczące reform jakiegobądź natury, dokonywanych w królestwie, i nie powtarzał bredni przesłanych do *Breslauerki* przez kawiarnianych polityków i szynkwasowych patrijotów warszawskich.

Anglja.

* (Królowa Wiktorja), która znajdowała się niedawno na poświęceniu pomnika wzniesionego w Gotha na cześć księcia Alberta, spodziewana jest 4-go września w Windsorze, gdzie robione są przygotowania na przyjęcie jej wraz z członkami rodziny królewskiej. Zwykła podróż królowej do Balmoral mieć będzie miejsce w połowie września. (*Le Mon. Univ.*)

* (Flota francuzka). *Times* powiada w artykule wstępnym, że anglicy udadzą się 28-go sierpnia, stami tysięcy, do Portsmouth, dla powitania floty francuzkiej. *Morning Post* pisze, że połączenie się obu flot jest dowodem przymierza dwóch krajów, i że niebezpieczeństwa jakie mogłyby zagrażać Anglii, będą zarazem groźbą dla Francji.

Austrja.

* (Układy z Włochami). *Köln. Z.* ogłasza ciekawą korespondencję z Wiednia, której autor powiada, iż daje autentyczny obraz układów mniej więcej tajnych, jakie prowadzone były w ostatnich czasach pomiędzy Austrią i Włochami. Pierwsze propozycje pochodziły od Austrii i miały mieć miejsce jeszcze w październiku 1864, t. j. niezwłocznie prawie po zawarciu konwencji franko-włoskiej. Hr. Rechberg zawiadomił wówczas generała La Marmora, że rząd jego jest gotów uznać Włochy na zasadzie *uti possidetis*, lecz pod warunkiem, że Włochy zobowiążą się nie atakować Austrii w ciągu oznaczonej się mającego szeregu lat. Z Turynu odpowiedziano, że kwestja Wenecji nie pozwala na przyjęcie tej propozycji; lecz wiadomo, że w tymże samym czasie jen. La Marmora, w jednej ze swych mów mianych w parlamencie, dał do zrozumienia, że Austrija przekona się w końcu o niezbędności umowy w przedmiocie Wenecji. Odmowa gabinetu włoskiego powstrzymała starania ze strony Austrii, i sprawa ta zaniechana była na czas jakiś. Lecz pięć miesięcy temu, gdy stosunki pomiędzy Wiedniem i Berlinem nateżyły się z powodu kwestji księstw i pogorszyły się skutkiem starań ze strony Prus w celu sklonienia niemieckiego związku celnego na korzyść Włoch, hr. Mensdorff uznał za stosowne ponownie we Florencji propozycje robione poprzednio w Turynie przez hr. Rechberga. Zaproponował on przywrócenie stosunków dyplomatycznych, pod warunkiem wyłączenia wszelkich kwestji terytorjalnych i wszczęcia z następstwem czasu układów w kwestji handlowej, rozwiązanie której pociągnęłoby za sobą uznanie. W każdym atoli razie utrzymany był warunek, ażeby Włochy nie atakowały Austrii. Nowe te starania nie miały lepszego powodzenia od poprzednich. Wówczas Austrija zwróciła się do Francji, lecz gabinet tuileryjski odpowiedział, że nie może wywieść żadnego stanowczego parcia na gabinet włoski.

Korespondent pisma niemieckiego dodaje, że po tem ostatniemu usiłowaniu, Austrija nie nie przedsięwzięła, chyba że mamy uwierzyć wiadomościom o usiłowaniach robionych przez Austrię w Rzymie podczas misji p. Vegezzego i o jej protestacjach w Madrycie dla odstąpienia rządu hiszpańskiego od uznania Włoch.

* (Hr. Mensdorff). Mówią powszechnie, że hr. Mensdorff mocno życzy sobie opuścić obecne swe stanowisko i wrócić, jeżeli można, do zatrudnień czysto militarnych. Rozmaite względy i życzenia, na jakie on natrafia ze wszęch stron na swem stanowisku dyplomatycznym, i którym musi nieraz, chcąc nie chcąc, zadosty uczynić, nie odpowiadają jego charakterowi wyłącznie wojskowemu. Powiadają, że następcą jego będzie hr. Bloome, dotychczasowy poseł austriacki w Monachjum, który prowadził układy gasteińskie. (*Nordd. A. Z.*)

* (Siedmiogród. — Finance). Oba środki ciężkości rozwoju wewnętrznego Austrii znajdują się obecnie w kwestji siedmiogrodzkiej i w finansach. Pod pierwszym względem, stronicy patentu lutowego zwracają z natężeniem i obawą wzrok na wschód; gdyby bowiem przyszła do skutku panująca w wyższych sferach skłonność do połączenia znowu Siedmiogrodu z Węgrami, w takim razie patent lutowy zostałby mocno w swych podstawach zachwiany. Co się zaś tyczy kłębki finansowej, wraca ona perjodycznie i przybrała obecnie nadzwyczaj niebezpieczny charakter, albowiem w sferach tak zwanych konstytucyjnych, zamierzone zaciągnięcie pożyczki bez podpisu komisji kontrolującej dług państwa, byłoby uważane jako zamach na ustawę lutową, pomimo iż w patencie lutowym nie ma najmniejszej wzmianki o podobnem ze strony pomienionej komisji przyzwoleniu. (*Tamże.*)

* (Sejm siedmiogrodzki. — Baron Gablenz). *Wiedeń, 27 sierpnia.* Potwierdza się wiadomość, że ma nastąpić zwołanie sejmu siedmiogrodzkiego na podstawie prawa wyborczego z 1848 r. Minister bez teki, hr. Maurycy Esterhazy zawiózł do Ischl dotyczące tego przedmiotu protokoły rady ministerjalnej, tam uzyskał zatwierdzenie ich przez cesarza i powrócił z niemi na dwa dni przed przyjazdem samego cesarza. Sejm węgierski, jak mówią, zwołany będzie w m. grudniu, gdyż budowa nowego gmachu na parlament, potrwa najmniej trzy tygodnie. — Feldmpor. baron Gablenz przyjmowanym dziś będzie na audjencji pożegnalnej u cesarza, a wieczorem odjeżdża do Holztynji. (*Ostd. Post.*)

* (Nieporozumienia) pomiędzy ministerstwem stanu a nadworną kancelarią węgierską przybrały w ostatnich czasach wydatny dosyć charakter, i mówiono nawet o ustąpieniu Majlatha. Zastosowanie zasady dualistycznej co do finansów nawet, której żąda p. Majlath, stało się przyczyną owych nieporozumień; prócz tego żądał on, ażeby także judex curiae jak i minister sprawiedliwości zależeli od rady ministerjalnej; ale że na to nie chciano zezwolić, minister sprawiedliwości zatem nie uczęszcza na posiedzenia rady ministrów. Co do kwestji siedmiogrodzkiej, cesarz nie zgodził się jeszcze ze zdaniem dyplomatów węgierskich. (*Ost. Z.*)

* (Mord). Z Wenecji piszą o zamordowaniu radcy sądowego Essla, co następuje: Jeszcze na kilka dni przedtem tak Essl, jak i przyjaciel jego, kapitan-audytor załogi Mayer, który kierował w procesie friulskim czynnościami wojeano-sądowymi, otrzymali listy z pogrozkami. Dnia 20 sierpnia wieczorem Essl znajdował się, wraz z licznymi znajomymi i oficerami, w restauracji; po wyjściu ztamtąd około godziny 11-ej w nocy, panowie ci odprowadzili go kawał drogi i następnie pożegnali się z nim. Essl był już tylko o 200 kroków od swego mieszkania, gdy napadło na niego dwóch ludzi, którzy zanurzyli mu z nadzwyczajną szybkością sztylety w piersi, skutkiem czego Essl powalił się. Jeden z morderców przystąpił jeszcze do niego po raz drugi i zadał mu trzeci cios w brzuch, poczem obaj mordercy uciekli. Essl, pływający we krwi, wyjął sztylet z rany, powstał i zawłócił się do kawiarni wojskowej, gdzie padł bez życia. (*Boh.*)

* (Aresztowania). Dwaj aresztowani w Udine domniemani mordercy tamecznego radcy sądowego Essla, mianowicie aptekarz i szewc, są mieszkańcami pomienionego miasta. Aresztowano także znaczną liczbę innych osób, podejrzanych o branie udziału w tym krwawym dramacie. Ze zamordowany padł ofiarą wierności dla swych obowiązków z ręki namówionych morderców i że mamy tu do czynienia z morderstwem politycznym najohydniejszego rodzaju, okazuje się z licznymi wskazówkami, oraz z tego, że osoby podejrzane o mord, nie znały wcale zblizka zamordowanego, oraz że nie ma najmniejszego śladu, ani żadnego powodu do mniemania, ażeby zamordowany padł ofiarą zemsty prywatnej. (*Krak. Z.*)

Danja.

* (J. C. W. Wielki Książę Konstanty) opuścił 29-go b. m. Kopenhage. (*Wolfs T. B.*)

Francja.

* (Posłuchania). *Paryż, 27 sierpnia.* Cesarz przyjedzie jutro z Fontainebleau do Tuileriów, gdzie przyjmować będzie na posłuchaniu uroczystem nowego ambasadora hiszpańskiego p. Bermudez de Castro margrabię de Lema. Następnie p. Mon doręczy cesarzowi listy odwołujące go z posady ambasadora hiszpańskiego. (*La Fr.*)

* (Cesarzowa). Pociąg nadzwyczajny posłany został 28-go sierpnia z Paryża do Neufchâtel, z kąd zabierze rannych podczas wypadku z 24-go sierpnia, wraz z cesarzową, która nie chciała opuszczać ich ani na chwilę. (*La Fr.*)

* (Eskadra francuzka). *Brest, 28 sierpnia.* Dziennik *Océan* donosi, że eskadra francuzka, dowodzona przez admirała Bouët de Willaumez, odplynęła dziś o 6¹/₂, z rana do Portsmouth. Statek *Reine Hortense*, mający na swym pokładzie ministra marynarki, towarzyszy eskadrze. (*La Fr.*)

Niemcy.

* (O układach) między Bawarią, Wirtembergiem, Saksonją i Hessen-Darmstadtą słyhać, że nastąpiło już częściowe porozumienie się. Głównymi punktami tych układów mają być wspólne parlament i reforma armji. Nie jest to idea nowa, ale wykonanie jej rozbijało się dotąd zawsze o dążność partykularne. (*G. Lv.*)

* (Ks. Augustenburgski). W Kiel obiegła ostatniemi czasy pogłoska, że książę augustenburgski zamysła skutkiem konwencji gasteińskiej przenieść siedzibę swoją do Wiednia. (*G. Lv.*)

Prusy.

* (Zjazd w Gastein). Zawarte właśnie układy w Gastein stanowią dziwny kontrast zjazdu odbytego przed dwoma laty w tem samym miejscu kąpielowem przez monarchów Austrii i Prus. Wtenczas stanowisko Prus zdawało się być tak upośledzone, że postanowiono nawet bez ich zezwolenia, a więcej jeszcze na przekór, przystąpić do zwołania kongresu książąt niemieckich, w celu zaprowadzenia reform konstytucyjnych wypływających ze strony Austrii. Jakże zmieniła się od tego czasu cała postać rzeczy. (*Köln. Z.*)

* (Wykonanie traktatu gasteińskiego). W Kielu przedsięwzięto wszelkie możliwe środki w celu zupełnego wprowadzenia w wykonanie traktatu gasteińskiego do 15-go września, jako terminu ostatecznie określonego. (*N. Pr. Z.*)

Turecja.

* (Nowa Rumunja). Już od 9-u miesięcy toczą się tajemne układy między serbskim księciem Michałem i księciem Kużą, że z tego powodu przysłał książę Michał kilkakrotnie swego poufnika dra Paczka do Bukaresztu, i także serbski kam pukajaja, Kosta Magasinovics powołany został przed kilkoma miesiącami w tej sprawie z Bukaresztu do Belgradu. Komendant wojsk serbskich Oreskovics ułożył już nową kartę Turcji europejskiej i zakreślił na niej granice „cesarstwa serbskiego” w taki sposób, że Bośnia, Bułgaria i część Hercegowiny należą do Serbji; Macedonia, Tesalja i Epir do Grecji, a kawałek Hercegowiny do Czarnogórze. Nowa Rumunja stanowi na tej karcie osobne, samodzielne państwo. Przy tych planach rachują na zasadę nieinterwencji i sądzą, że główne mocarstwa będą się przypatrywać ich wykonaniu. (*Fremdbl.*)

* (Konsul austriacki). Z Bukaresztu donoszą, że konsul austriacki zaprotestował przed rządem rumuńskim przeciw wszelkiemu oskarżeniu o udział bezpośredni lub pośredni w ostatnich wypadkach. Rząd rumuński przyjął te reklamacje i miał zamiar ogłosić notę w *Monitorze* bukarestskim. (*La Patr.*)

Włochy.

* (Królowa Izabella i papież). Mówią, że papież otrzymał od królowej Izabeli po kilkakroć uniewinnienia na piśmie z powodu uznania królestwa włoskiego, ale jeszcze większe uniewinnienia od jej krewnych mieszkających w Rzymie, którzy zarazem są krewnymi papieża. Hr. Luigi Mastai, wnuk jego, ożeniony jest z księżniczką Dragon, córką zięcia królowej Krystyny. Papież miał odpowiedzieć, że wie bardzo dobrze, jak ograniczone są dziś osobiste wpływy książąt, w obec rządów konstytucyjnych, na bieg wypadków; że wie, jak kierujące stronnictwo potrafi wpływać na umysły narodu i potęgę opinji publicznej dla swoich wyżyskiwać celów; że jednakowoż jest tego przekonania, iż królowa, jeśli tylko nadejdzie pora sposobna, dawniejszego swego usposobienia i

dziecięcego przywiązania do stolicy apostolskiej użyje z pomyślnym skutkiem wspólnie z innymi katolickimi mocarstwami dla zachowania w całości nienaruszonego jego stanowiska. (*Osts. Z.*)

* (Król Wiktor Emanuel) bawi obecnie w Turynie, dokąd przyjechał także generał La Marmora. (*La Fr.*)

* (Chrzest infanta portugalskiego). *Monde* pisze: Wiadomo że król Wiktor Emanuel posyłał do Lizbony swego drugiego syna, który miał go tam zastąpić w charakterze ojca chrzestnego nowonarodzonego infanta. Wszyscy biskupi portugalscy postanowili w oświadczeniu zbiorowym, nie dopuszczać Wiktora Emanuela do chrztu ani osobiście, ani przez zastępstwo, gdyż ciąży na nim kara kościelna. Powiadają, że król Wiktor Emanuel jest mocno z tego powodu oburzony, i że gniewa się głównie na swych ministrów, którzy zapewniali go, że wszystko da się dobrze załatwić; w tej przeto nadziei, król posłał do Portugalji swego syna, który doznał tam wielkiego upokorzenia.

* (Cholera). *Ankona, 28 sierpnia.* Wczorajszego dnia zachorowało na cholere 24 osób, z których umarły 2, i 12 osób, które zachorowały poprzednio. W San Severo zachorowało w dniu 26-m b. m. 118 osób, a umarło 48. (*Wander.*)

Korespondencje Dziennika Warszawskiego.

Paryż, 27 sierpnia 1865.

Sięcle, nowe korespondencje z Warszawy.—Kilka uwag nad podobnymi listami.—P. J. Klaczko.—Reklama na rzecz emigrantów.—O teatrach warszawskich.—„Univers Illustré” à propos emigrantów.—Dobre komedjanty.—P. A. pisze historje emigracji.—Jeszcze o zbytkach.—Al. Karr.—Królowa Małgorzata, Katarzyna Medycejska i Henryk Walezjusz.

Myśleliśmy że z upadkiem ajencji ks. Czartoryskiego, znikną korespondencje Sięcla, niby z Warszawy datowane, a w istocie tworzone i układane pod cyfrą p. Kaplińskiego w kancelarji na Quai Bourbon. I rzeczywiście, przez czas jakiś, Sięcle obawiając się nadużyć cierpliwości i zaufania swych demokratycznych czytelników, zaniechał publikacji tych listów, które tak wielką korzyść przynosiły szynkarzom: każde bowiem nowe okrucieństwo wynalezione przez księżące biuro, a przypisane naszemu rządowi, zraszane było obfitymi libacjami. Redaktorowie, zadowoleni z pomysłu, wznosili toasty szampanem; ofiary zaś ich, ubogi robotnik, lub wieśniak, wierząc w naiwności swej w to wszystko, co prasa drukuje, przejęci zgrozą po przeczytaniu opowiadanego im barbarzyństwa, pocieszali zboliałe swe serca sfałszowanym trunkiem, którego im dobroć zachwalał Sięcle na czwartej stronie, z tą samą dobrą wiarą, z jaką na pierwszej zamieszczał artykuły o Polsce.

Wręcz jednak nadziejom naszym, korespondencje z Warszawy, pokazały się nam znów, na drugiej stronie Sięcla, w tej samej formie, z tym samym stylem i duchem jak dawniej. To też czytając te listy, które nam tak żywo, niedawno minioną, a tak okropną przeszłość przypominały, z prawdziwym zajęciem, a nawet i niepokojem,—zacząłem szukać przyczyny, dla której je wznowiono.

Od zjazdu trzech monarchów w Warszawie, dużo już czasu, myślałem,—a raczej wielu już ludzi położyło się do grobu, pocóż więc obudzać te słowa, których celem jest śmierć dla nas i zniszczenie, a interes i emocja jak w cyrku dla obcych?

Wszak stromictwo, które tak długo Polskę eksploatowało, dopięło swych celów, z znaną wielkim powodzeniem: nieszczęsne lata między 1830 a 1831, i między 1861 i 1864, są dowodem żyjącym jeszcze; pocóż więc nowe kłamstwa, a prowokacje zbrodnicze?

Czy zresztą Sięcle myśli że każdy głos jego ozwie się u nas tym samym echem jak dawniej?

Za dużo nas nieszczęść, lekkomyślność i zaślepiona wiara w słowa zachodu, kosztowały, byśmy mu mieli jeszcze wierzyć. Słowa jego: postęp, cywilizacja, wolność i braterstwo, były dotąd dla nas okropną antytezą; od początku bowiem wieku, jeżeli nieszczęścia gromem na nas uderzały; jeżeli usiłowania rządu i kraju, dążące do podniesienia oświaty i dobrobytu, w niwecz się obracały; jeżeli życie nasze było wegetacją z dnia na dzień, ciąglem pasmem gorączkowych wstrząśnień, spisków i gardzenia rzeczywistością jutrem,—to z czyjeje to było winy, jeżeli nie zachodu?

Konkluzja *rokowań* wydanych przez p. Klaczkę, w ostatnim numerze *Revue des deux Mondes*, powinna być służyć za przestrożę tym, którzy myślą że świat w nich jeszcze wierzy. Co stało się, mówi p. Klaczka, nad brzegami Wisły, Ejdery, a być może i Potomaku, to stało się z winy wahającej się, nie szczerej, a tak zdradnej polityki zachodu. Słowa te dostateczną byłyby odpowiedzią, na wznowione ko-

respondencje Sięcla, gdyby w tej chwili, sekret dawnej sztuki nie odsłonił się nam z innej jeszcze strony. Po drugiej bowiem korespondencji z Warszawy, wydrukowana lista ofiarodawców, na rzecz emigrantów, otworzyła nam oczy, pokazując że listy te nie są niczem innym jak tylko prostą reklamą.—Pocóż jednak kłamać?—Czy sprawa, którą Sięcle broni, jest tak słabą, że nawet odzywając się w jej imieniu o jałmużnę, nie można mówić prawdy, lecz zmyśleniami, uwłaczającymi godności dziennikarstwa, w błąd łatwowiernych wprowadzać?

Zresztą opisy przesładowań, są tak niezgrabnie robione, tak mało w nich jest twierdzeń i pewności, a tak znów wiele domysłów i „tak mówią,” że każdy człowiek rozsądny, z łatwością może osądzić wartość, biorąc naprzykład, jednej z pomiędzy innych nowiny: „w Warszawie mają zamknąć operę polską, teatr polski, sztuki jednak polskie będą grywane, lecz hr. Berg sprzeciwia się zamknięciu teatrów i t. d. Cóż na to? panie sprawozdawco teatrów warszawskich.

Często my sami płacemy nad rzeczywistością nędką niektórych uciekinierów, którzy nie znając ani rzemiosła, ani języka, żyją prawdziwie w ubóstwie; nie idzie jednak zatem, aby z kilku sądzić o reszcie. Wielu bowiem jest tu takich, co także nie znają rzemiosła ani języków, a żyją jednak wygodnie i szczęśliwie. Z czego? To zagadka. Dawniej, nad wnijściem balów, ogrodów publicznych, teatrów i t. d., francuzi pisali: „polacy wchodzą gratis.”—Obiady, suknie, również nie ich nie kosztowały, gdyż rodacy nasi, nie zdeziluzjonowali jeszcze tutejszych mieszkańców, więc mieli kredyt. Dziś za wszystko trzeba płacić; zkadże jednak biorą pieniądze? Pytanie to nie tylko nam się nasręca, ale i francuzom; dowodem tego jest ostatnia kronika „L'Univers Illustré,” która w pół żartem, a w pół serjo utrzymuje, że chcąc dziś rozmówić się po francuzku, trzeba jechać do Ems, gdyż au Café Anglais u Tortoniego i t. d., wszyscy mówią po polsku. Wiedzieliśmy, że dorobkiewiczze z rządu narodowego mieszkają w Brukselli, w Dreźnie, w Baden, w Spa i t. d., lecz aby ich takie mnóstwo było w Paryżu, że aż francuzi to spostrzegają, o tem rzeczywiście nie wiedziałem. Wprawdzie umięją się tu oni lepiej niż gdzieindziej ukrywać. I tak, jeden kupuje zakładzik fotograficzny, by pod jego pretekstem żyć wygodnie a uczciwie, jak.....; ów nosi długie włosy, strój zaniedbany, jak ów model p. Kaplińskiego, by zatrzeć pamięć sprawowanego komisarstwa; astronom jeden w sierpniu chodzi w zimowym surducie; inny niby gdzieś pracuje i t. d.... Wszystko to uczciwe, sumienne, gotowe dziś jeszcze przyjąć urzędu narodowe, a raczej kasy; tak wielkiego używają poważania między swemi, ci, których całą zasługą jest dobrze grana komedja.

Pan A. pisze historje emigracji; wiemy że źródło, z którego czerpie, jest bardzo bogate, nieraz wzbogacane nawet i przez niego samego; czy jednak pisząc to dzieło, opuści sekretu hotelu Lamberta, zmartwychstańców, na rzecz Czartoryskich; czy też takowe zadedykuje Mierosławskiemu, Elżanowskiemu, lub jednemu z innych jeszcze *przedstawców Polski*, o tem trudno jest wiedzieć. Namysł się jednak p. A., z którego punktu masz pisać; od tego bowiem zależą pieniądze lub *palmy*.

Ciągle tu jeszcze piszą i mówią o zbytkach kobiet. Są jednak tacy, co stając w obronie naszego wieku, dowodzą, że przeszłość była daleko gorszą aniżeli teraźniejszość. I tak, Alphons Karr mówi, że królowa Małgorzata żona Henryka IV nosiła tak wielkie kołnierze i tak szerokie krynoliny, że zapytana raz była jak może jeść i *être galante* (zapytanie dosłowne de Fresne-Forgeti). Od czego zrzeczność, odrzekła siostra Henryka III. Król ten, który od nas uciekł, nosił sznurki pereł wplecione we włosy, kolczyki i pierś odkrytą jak kobieta. Oprócz tego różował się i bielil, sam sobie rurkował kołnierze, co mu jednak nie przeszkadzało wydawać postanowień przeciwko zbytkowi. Królowa zaś matka, Katarzyna medycejska, otaczała się z swej strony dworem, którego zbytek przewyższał nawet zbytek samego króla. Ona to wydała ów sławny bal, na którym najpiękniejsze i najnotliwsze damy, tańczyły na wół nagie, z włosami rozpuszczonemi, jak nowo zaślubione i t. d.—Czyż więc nie lepiej szukać jest pociechy w porównaniach swego czasu z przeszłością, aniżeli myśleć na próżno nad tem, co było zawsze i będzie, a czego nikt zmienić nie potrafi.

Londyn, 25 sierpnia 1865 r.

Uczniowie Ignacego popełniają przestępstwo hałasowania w nocy.—Petycja Irlandczyków do rządu.—Klub Michalskiego w Londynie.—Organizacja sekcji demokratycznych w Londynie.

Zakon benedyktynów ojców Ignacego i Cyprjana dał znowu powód do skandalu. Tym razem scena odbywała się w chórze zakonnym. Mylimy się jednak, mó-

więc w chórze, gdyż w swym domu klasztornym ojcowie i bracia benedyktyni mają najzupełniejszą swobodę postępowania podług własnej fantazji, noszenia kostiumu jaki im się podoba, wstawania tyle razy podczas nocy ile zechcą, dla śpiewania jutrzni; ale jeśli ich weźmie ochota do odbywania przechadzek nocnych, pomiędzy północą a godziną pierwszą, niosąc wielkie świece i śpiewając długie hymny falsetem lub przez nos, z narażeniem się na zakłócenie spoczynku mieszkańców, którzy po całym dniu pracy radziby skorzystać ze snu spokojnego, dla rozpoczęcia na nowo trudu codziennego, z narażeniem się — co właśnie miało miejsce—na wywołanie szyderstwa, śmiechów i zniewag obywateli, zrzadzanie nieporządków i robienie tego, co prawo w Anglii i we Francji nazywa hałasem nocnym,—to tego właśnie ludzie rozsądni ludzie ozywieni najlepszymi uczuciami religijnymi nie mogą tolerować i na to nie pozwolą ani policja ani sądy.

Niechaj benedyktyni noszą sobie kostium fantazyjny, suknię białą lub czarną, niech się wstrzymują od używania bielizny, noszenia pończoch i trzewików, niechaj jedzą kapustę, marchew, ryż gotowany na wodzie i bez soli,—to może u nich wywołać ból żołądka, ale nie zakłócać bynajmniej porządku publicznego. Zakonnicy mogą przywdziewać suknie wszelkich kolorów, nosić fryzury wszelkich form, gdyż kapłani wszelkich wyznań wyobrażali sobie zawsze, że natchną więcej poszanowania przez bogactwo i dziwaczność kostiumów, aniżeli przez świętobliwość swego życia i wymowę swego słowa. Święty Jan i apostołowie Jezusa Chrystusa nie mieli ani komży koronkowych, ani stuł haftowanych, ani mitr złotych ozdobionych drogiemi kamieniami, kiedy się rozproszyli po kuli ziemskiej dla nawracania ludów i objawiania religji swego mistrza.

Jeśli benedyktyni nie mogą dostąpić zbawienia inaczej jak tylko przybrani w strój wyszukany, to niech siedzą spokojnie u siebie, nie wywołując skandalu po ulicach przez spacerowanie po nocy i przeszkadzanie ludziom spać.

Irlandczycy podali prośbę do rządu, aby ocaloniono ich bydło od zarazy grasującej pomiędzy trzodami Wielkiej Brytanji. Rada państwa wydała rozkaz, zabraniający wywożenia z portów Anglii i Szkocji bydła przeznaczonego dla Irlandji. Tak więc Irlandczycy nie mogą się skarżyć na rząd.

Jeden z weteranów emigracji, episjer, kupiec tabaki, papieru i wszystkiego czego ehcecie, na Licerster-square, sir Michalski Esq. otworzył klub polski. Czytają tam dzienniki, zajmują się policją, psują i naprawiają reputacje, a jest to jedyny zakątek na ziemi, gdzie mówią z zapałem i czcią o Mierosławskim. Co dzień ze dwudziestu jakich wychodźców przybywa konsumować tam *pale—ale* i palić habannosy, i tę chwilę wybrano na odczyty publiczne. Dziś czytają się i komentują ostatnie pisma Mierosławskiego *O rewolucjonizmie nowoczesnym*, a szczególnie to co mówi o pokoju westfalskim: „Pamiętny ten traktat o równowagę państw europejskich, pominął całkiem Polskę i chciał tem złośliwie wyrazić, że rzeczpospolita, co do niczych spraw się nie mięsza, równowadze „cywilizowanego świata jest niepotrzebną.”

Mimo konkluzji prac historycznych niezrozumianego dyktatora, emigracja sądzi, że będzie mogła obalić fakt dokonany od lat dwustu siedemnastu i robi wszystko co może aby wywołać nowe powstanie. Zaleciła ona utworzenie sekcji zależnych od towarzystwa demokratycznego i socjalnego. Z sekcji tych robią wielką sprawę, jak gdyby to doprowadzić miało do zlania się emigracji. Od czasu założenia towarzystw wsparcia wzajemnego, przywódcy spodziewali się utrzymać pod swem wszechwładztwem całą emigrację, tymczasem zdołali tylko utworzyć 51 stowarzyszeń niezależnych jedne od drugich i nienawidzących się wzajemnie. Przypuśćmy na chwilę, że organizacja sekcji projektowanych przyjdzie do skutku. Będziemy mieli znowu setki sekcji niezależnych jedne od drugich.—A zatem żadnej możebnej jedności.—Życzę z całego serca, aby wychodźcy uznali bezużyteczność swych usiłowań, powrócili do swej ojczyzny i przywiązali się do rządu legalnego, który sam jeden da pomyślność krajowi, rozwijając dalej, tak jak to dotychczas czyni, wychowanie publiczne, przemysł, nauki i sztuki. Wsze marzenia panowie płodzą nieporządek, nieporządek rodzi tylko nieszczęścia publiczne. Porządek w narodach jest źródłem pomyślności publicznej. *M. A.*

Florenceja, 25 Sierpnia 1865.

Cholera.—Nowy kościół.

Podług wiadomości, jakie otrzymaliśmy z Apulji, wielkie miasta wybrzeża adriatyckiego (Foggia, Bari i t. d.), nie zostały jeszcze dotąd dotknięte cholera, która za to sroży się w San-Severo z niezwykłą siłą. W małym tem mieście, którego ludność zmniejszyła się do 10,000 mieszkańców na skutek wyjazdu licznych rodzin, wydarzało się po 71 wypadków cholery w je-

OBWIESZCZENIA SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE.

UWIADOMIENIA.

(N. D. 5209) Magistrat Miasta Warszawy Zawiadamiając, właścicieli, rzadców i dzierżawców posesji w mieście Warszawie przedmiocie Pradze położonych, że od dnia 20 Sierpnia (1 Września) r. b. rozpocznie się pobór:
a) W kasie dochodów Skarbowych, drugiej raty podymnego za r. b.
b) w Kasie Poborowej paniczkiej, drugiej rat brukowego i kanałowego za tenże rok
Wzywa ich aby takowe należności w ciągu miesiąca Września r. b. niezawadnie do Kas właściwych były wniesione, albowiem po upływie tego terminu, egzekucja przepisami Rządu oznaczona, do opóźniających się za regulowaną zostanie.

Przytem Magistrat ponawia poprzednie ostrzeżenie, ażeby żaden z kontrybuentów pieniędzy na podatki przeznaczonych nikomu nie powierzał, lecz aby takowe sam w Kasach jedynie tylko do rąk właściwych Poborców odbiorem tychże trudniących się wnosili kwity te goz samego dnia z rąk Poborców odbierania.
Warszawa d. 16 (28) Sierpnia 1865 r.
p. o. Prezydenta,
Jeneralnego Sztabu,
Jenerał Major, Witkowski.
Naczelnik Kancelarji, Sosonko.

OBWIESZCZENIA SPADKOWE

(N. D. 5217) Pisarz Sądu Pokoju Okręgu Orłowskiego
Z powodu śmierci: I. Szarlotty Salomei 2ch imion z Weltzów i Wilhelma małżonków Inger właścicieli nieruchomości w mieście Kutnie pod Nr. 43 lit. A oraz tegoż Wilhelma Inger wierzyciela sumy rs. 675 z procentem i kosztami na nieruchomościach w temże mieście pod Nr. 165, 167 i 170 lit. b, sposobem zastrzeżenia zabezpieczonej, tudzież 2 po śmierci Tomasza Szymańskiego współwłaściciela nieruchomości w mieście Kutnie pod Nr. 188 lit. B położonej a zarzem wierzyciela sum rs. 75, rs. 405 i rs. 142 kop. 95 na też nieruchomości opartych; toczy się postępowanie spadkowe, do regulacji których to spadków, termin prekluzyjny na dzień 4 (16) Marca 1866 r. o godzinie 10 z rana, w Kancelarji Sądu tutejszego pod prekluzją wyznaczam.

Kutno d. 14 (26) Sierpnia 1865 r.
Kobyłecki.

(N. D. 3094) Pisarz Sądu Pokoju Okręgu Radziejowskiego.
Ogłasza, iż po Joannie z Jędrzejewskich Synoradkiej, współwłaścicielce nieruchomości w mieście Radziejowie pod Nr. 25 położonych, toczy się postępowanie spadkowe, do którego termin na dzień 15 (27) Grudnia 1865 r. wyznaczyłem.
Radziejów d. 12 (24) Maja 1865 r.
w z. Guranowski.

(N. D. 3900) Karolina z Wrogów pierwsze-go ślubu Jana Widman, a powtórnego obecnie Stanisława Czubek małżonka, wystąpiła przed Trybunał Cywilny Gubernji Płockiej, z żądaniem przysądzenia jej na wyłączną własność spadku po pierwszym jej mężu Janie Widman we wsi Morgach Okręgu Pułtuskiego d. 17 Lutego 1859 r. zmarłym, pozostającego i nakazania wprowadzenia jej w posiadanie, Trybunał Cywilny Gubernji Płockiej wyrokiem d. 11 (23) Marca 1865 r. wydanym przedewszystkiem stosownie do art. 770 K. C. F. obwieszczenia wydać polecił, i dla tego podpisany Patron imieniem Karoliny Czubek, wzywa sukcesorów Jana Widman, aby w ciągu trzech miesięcy od daty tego ogłoszenia z prawami swemi się zgłosili, w przeciwnym bowiem razie, spadek wzmiankowany stanie się własnością Karoliny primo voto Widman, secundo voto Czubek.
Płock d. 12 (24) Czerwca 1865 r.
Zmijewski. (9731)

LICYTACJA I SPRZEDAŻE PUBLICZNE.

(N. D. 5219) Rząd Gubernjalny. Augustowski.
Podaje do powszechnej wiadomości, że na sali zwykłych posiadzeń Rządu Gubernjalnego Augustowskiego w mieście Suwałkach od godziny 11-ej z rana w dniu 10 (22) Września 1865 r. odbywać się będzie głośna in plus licytacja na wdzierżawienie od dnia 20 Maja (1 Czerwca) 1865 r. na lat 9 pro 1865/74 folwarku Ejszeryszki w ekonomji Kudaryszki położonego od sumy rocznej rs. 384 kop. 75 1/2 na odpowiedzialność dotychczasowego dzierżawcy.
Každy więc mający chęć ubiegania się o tę

dzierżawę znajdować się winien w miejscu i terminie wyżej wskazanym zaopatrzonej:
a) W świadectwo kwalifikacyjne Postanowienia Księcia Namiestnika Królestwa z dnia 24 Stycznia 1818 r. przepisane, a wydane przez Naczelnika właściwego Powiatu wedle wzoru przez Komisję Rządową Przychodów i Skarbu pod dnem 4 (16) Września 1857 r. Nr. 32, 193 i 15,466 wskazanego, które obejmować winno dowód zamożności najmniej dwu letniej dzierżawie wyrównywanej, i żeby mogło być wcześniej rozpoznane, konkurent obowiązany jest przynajmniej na trzy dni przed licytacją Rządową Gubernjalnemu złożyć.
b) W świadectwo Kasy Skarbowej na złożone wadium w kwocie wyrównywanej 1/4 części sumy do licytacji przyjętej, tudzież w gotówizną na uzupełnienie tegoż wadium w stosunku postapionej przezeń rocznej ceny dzierżawnej.
Utrzymujący się przy dzierżawie obowiązany będzie przyjąć wszystkie warunki umowy z wyegzmitowanym dzierżawcą na lata 1862-74 zawartej, a przez Komisją Rządową Przychodów i Skarbu pod dnem 26 Września (8 Października) 1862 r. zatwierdzonej, która jest w każdym czasie oprócz świąt w godzinach od 9-ej z rana do 3-iej po południu w biurze Rządu Gubernjalnego Augustowskiego do przedzienia.
Zadne zastrzeżenia ze strony ubiegających się o tę dzierżawę przyjęte nie będą, deklaracje zatem ich winny być bezwarunkowe, a każdy utrzymujący się przy licytacji stanie się obowiązany względem Rządu od daty podpisania protokołu licytacyjnego, pod utratą złożonego wadium i pod rygorem ogłoszenia na jego odpowiedzialność nowej licytacji, chociażby zatwierdzenie tego protokołu lub uchylenie jego nastąpiło później jak w miesiąc po jego dacie przez Komisję Rządową Przychodów i Skarbu, nie będzie mógł rościć żadnej z tąd pretensji.

Uprzedza się licytantów, ażeby niedopuszczali się pomiędzy sobą z umowy i udzielania odstepnego, dla zmniejszenia korzyści jakie Skarb Królestwa zamierzył osiągnąć przez licytację, w razie bowiem ostrzeżenia tego, winni do odpowiedzialności na drodze Sądowno pociągnięci zostaną.
Suwalki d. 16 (28) Sierpnia 1865 r.
p. o. Gubernatora Cywilnego, Gerwais.
(1) p. o. Naczelnika Kancelarji, E. Skibiński.

(N. D. 4283) Dyrekcja Szczęgotowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Gubernji Warszawskiej w Kaliszu

Do niewiadomych z imion, nazwisk i pobytu sukcesorów niegdy Stefana Sławianowskiego z powodu zastrzeżenia miejsca w dziale III pod Nr. 11 wykazu hipotecznego dóbr Antoniny, dla Aktu względem zabezpieczenia dla tegoż prawa wieczystej dzierżawy 39 i pół morg miany nowopolskiej gruntu.

Na zasadzie art. 7 Postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z d. 28 Czer. (10 Lipca) 1860 r. zawiadamia wszystkich interesowanych a głównie powyżej wymienionych, iż dobra ziemskie Antonina z wszystkimi przyległościami i przynależnościami w Okręgu i Powiecie Sieradzkim Gubernji Warszawskiej położone, jako zalegające w ratach Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu należnych sum rs. 285 kop. 70 z mocy upoważnienia Dyrekcji Głównej z d. 3 (15) Marca 1865 r. Numer 3594, są wystawione na przymusową sprzedaż przez licytację publiczną, która odbywać się będzie w obec delegowanego Rady Dyrekcji Szczęgotowej Kaliskiej w d. 2 (14) Marca 1866 roku, poczynając od godziny 10 z rana w Kancelarji Hipotecznej przed Edwardem Milewskim Rejentem miejscowej Kancelarji Ziemiańskiej lub jego prawnym zastępcą w mieście Kaliszu, przy ulicy Józefiny w gmachu sądowym.
Vadium do licytacji oznaczone jest w kwocie rs. 1500 w gotówiznie lub listach zastawnych z właścicielami kuponami.

Licytacja rozpocznie się od sumy rs. 7062 kop. 75.
Warunki tej przedaży są do przejrzania w właściwej księdze wieczystej i w biurze Dyrekcji Szczęgotowej Kaliskiej.

Ostrzeżenie. W razie niedojścia do skutku powyższej przedaży dla braku licytantów, druga i ostateczna przedaż od zniżonego szacunku odbyta będzie bez dalszych nowych doręczeń w terminie jaki Dyrekcja Szczęgotowa oznaczy i w pismach publicznych raz jeden ogłosi wedle art. 25 powołanego na początku Postanowienia Rady Administracyjnej.
Kalisz d. 18 (30) Czerwca 1865 r.
Prezes, Chelmski.
Pisarz Bierzyski.

(N. D. 4239) Dyrekcja Szczęgotowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Gubernji Warszawskiej w Kaliszu

Do niewiadomych z imion, nazwisk i pobytu: 1o SS-rów niegdy Józefy Stawskiej współwłaścicielki dóbr Bieniądźce Staw i Gromadzice.
2. Interesentów do kaucji za Norbertem Sta-

wskim dzierżawcą wsi Szczercowa do dóbr Widady należącej, w dziale IV pod Nr. 11 wykazu hipotecznego dóbr Bieniądźce, Staw i Gromadzice zapisanej.

3. Interesentów do kaucji za Wojciechem Stawskim i Alfonsyną z Stawskich Gutowską jako pluslicytantami dóbr Bieniądźce, Staw i Gromadzice w dziale IV pod N. 34, 35, 36 i 46 wykazu hipotecznego dóbr tych zapisanej.

4. Interesentów do kaucji za Stefaną Stawską, jako pluslicytantką dóbr Bieniądźce i Stawu w dziale IV pod N. 30 wykazu hipotecznego dóbr Bieniądźce, Staw i Gromadzice zapisanej.

5. Współsukcesorów Jana Stawskiego z powodu wierzycielności na rzecz tegoż w dziale IV pod Nr. 42, 50 i 51 zabezpieczonych, tudzież do niewiadomych z pobytu wierzycieli hipotecznych dóbr Bieniądźce Staw i Gromadzice, jako to:

6. Klauudy z Mazurkiewiczów Gembickiej.
7. Jadwigi z Mazurkiewiczów Lutomskiej,
8. Wandy z Mazurkiewiczów Pagowskiej, z tytułu wierzycielności na rzecz ich w dziale IV pod N. 14, 22 i 31 wykazu hipotecznego dóbr pomienionych mieszczących się, wreszcie 9 do Bronisława Rubacha porucznika Wojsk Cesarско-Rosyjskich sukcesora niegdy Mateusza Rubacha z pobytu niewiadomego, z powodu wierzycielności na rzecz jego w dziale IV pod N. 15 i 21 wykazu hipotecznego dóbr wyż rzezonych, zabezpieczonych.

Na zasadzie art. 7 Postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1860 r. zawiadamia wszystkich interesowanych, a głównie powyżej wymienionych, iż dobra ziemskie Bieniądźce A. B. cały Staw i Gromadzice A. B. z wszystkimi przyległościami i przynależnościami w Okręgu i Powiecie Wieluńskim Gubernji Warszawskiej położone, jako zalegające w ratach Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu należnych sume rse. 843 kop. 24 z mocy upoważnienia Dyrekcji Głównej z d. 3 (15) Marca 1865 r. Nr. 3597 są wystawione na przymusową sprzedaż przez licytację publiczną, która odbywać się będzie w obec delegowanego Rady Dyrekcji Szczęgotowej Kaliskiej w dniu 2 (14) Marca 1866 r. poczynając od godziny 10 z rana w Kancelarji hipotecznej przed Stanisławem Rościszewskim Rejentem miejscowej Kancelarji Ziemiańskiej, lub jego prawnym zastępcą w mieście Kaliszu przy ulicy Józefiny w gmachu sądowym.

Vadium do licytacji oznaczone jest w kwocie rs. 3900, w gotówiznie, lub w Listach Zastawnych z właścicielami kuponami.
Licytacja rozpocznie się od sumy rs. 22018 kop. 12 1/2.

Warunki tej przedaży są do przejrzania w właściwej księdze wieczystej, i w biurze Dyrekcji Szczęgotowej Kaliskiej.

Ostrzeżenie. W razie niedojścia do skutku powyższej przedaży dla braku licytantów, druga i ostateczna przedaż od zniżonego szacunku odbyta będzie bez dalszych nowych doręczeń w terminie jaki Dyrekcja Szczęgotowa oznaczy i w pismach publicznych raz jeden ogłosi, wedle art. 25, powołanego na początku postanowienia Rady Administracyjnej.

Kalisz d. 1 (13) Lipca 1865 r.
Prezes, Chelmski.
Pisarz, Bierzyski.

(N. D. 4290) Dyrekcja Szczęgotowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Gubernji Warszawskiej w Kaliszu.

Do niewiadomych z imion, nazwisk i pobytu:

1. SS-rów niegdy Józefa Lojewskiego właściciela dóbr Brudzice.
2. SS-rów niegdy Mojżesza Broder v. Storozum z powodu wpisu na rzecz tegoż w dziale III. pod Nr. 12 wykazu hipotecznego dóbr Brudzice mieszczącego się.

3. SS-rów niegdy Stanisława Zawadzkiego wierzyciela sumy w dziale IV. pod Nr. 23 pomienionego wykazu hipotecznego zabezpieczonej, oraz do niewiadomych z pobytu:

4. Mikołaja Buczyńskiego, a raczej posiadacza młyna Jarosz zwanego, z powodu wpisu dzialu III. Nr. 2.

5. Alfonsa-Władysława-Teofila 3ch imion Lojewskiego teraz po przejściu na religię prawosławną noszącego imię Włodzimierz, z powodu wierzycielności na rzecz jego w dziale IV pod Nr. 12 i 27, oraz wpisu w dziale III. pod Nr. 17 wykazu hipotecznego dóbr Brudzice mieszczących się.

6. SS-rów Szał Lewka Sachsa t. j. Moritz Edwarda i Ernestyny zamężnej Kempniskiej rodzeństwa Sachsów, wreszcie

7. Dzieci po Gallu z Sachsów Kohnowej pozostałych jako to: Bera Majera, Krassella, Eidel i Kuchli Marji nieletnich rodzeństwa Kohnów z powodu wierzycielności na rzecz wymienionych pod Nr. 6 i 7 zabezpieczonej, w dziale IV. pod Nr. 12b powołanego wyżej wykazu hipotecznego.

Na zasadzie art. 7 Postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1860 r. zawiadamia wszystkich interesowanych, a głównie powyżej wymie-

nionych, iż dobra ziemskie Brudzice z wszystkimi przyległościami i przynależnościami w Okręgu Radomskim Powiecie Piotrkowskim, Gubernji Warszawskiej położone, jako zalegające w ratach Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu należnych sume rub. srebr. 1,711 kop. 96, z mocy upoważnienia Dyrekcji Głównej z dnia 3 (15) Marca 1865 r. Nr. 3604, są wystawione na przymusową sprzedaż przez licytację publiczną, która odbywać się będzie w obec delegowanego Rady Dyrekcji Szczęgotowej Kaliskiej w dniu 2 (14) Marca 1866 roku poczynając od godziny 10 tej z rana w Kancelarji hipotecznej przed Edwardem Milewskim Rejentem miejscowej Kancelarji Ziemiańskiej lub jego prawnym zastępcą, w mieście Kaliszu przy ulicy Józefiny w gmachu Sądowym.

Vadium do licytacji oznaczone jest w kwocie rs. 7,500, w gotówiznie lub w listach zastawnych z właścicielami kuponami.

Licytacja rozpocznie się od sumy rs. 38,346 kop. 75.

Warunki tej przedaży są do przejrzania w właściwej księdze wieczystej i w biurze Dyrekcji Szczęgotowej Kaliskiej.

Ostrzeżenie. W razie niedojścia do skutku powyższej przedaży dla braku licytantów, druga i ostateczna przedaż od zniżonego szacunku odbyta będzie bez dalszych nowych doręczeń w terminie jaki Dyrekcja Szczęgotowa oznaczy i w pismach publicznych raz jeden ogłosi, wedle art. 25 powołanego na początku Postanowienia Rady Administracyjnej.

Kalisz d. 18 (30) Czerwca 1865 r.
Prezes, Chelmski.
Pisarz, Bierzyski.

(N. D. 4291) Dyrekcja Szczęgotowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Gubernji Warszawskiej w Kaliszu.

Do niemającej w hipotece obranego zamieszkania prawnego i z pobytu niewiadomej wierzycielki dóbr Dębowa, Józefy z Jongów Zawadzkiej, Franciszka Zawadzkiego małżonki z powodu sumy na rzecz jej w dziale IV pod Nr. 24 wykazu hipotecznego dóbr pomienionych zabezpieczonej.

Na zasadzie art. 7 Postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z d. 28 Czerwca (10 Lipca) 1860 r. zawiadamia wszystkich interesowanych, a głównie powyżej wymienionych, iż dobra ziemskie Dębowiec z wszystkimi przyległościami i przynależnościami w Okręgu Puzdramskim Powie Koniuskim Gub. Warszawskiej położone, jako zalegające w ratach Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu należnych sum rs. 566 kop. 56 z mocy upoważnienia Dyrekcji Głównej z dnia 3 (15) Marca 1865 roku N. 3613 są wystawione na przymusową sprzedaż przez licytację publiczną, która odbywać się będzie w obec delegowanego Rady Dyrekcji Szczęgotowej Kaliskiej w d. 3 (15) Marca 1866 r. poczynając od godziny 10 z rana w Kancelarji Hipotecznej przed Edwardem Milewskim Rejentem miejscowej Kancelarji Ziemiańskiej lub jego prawnym zastępcą, w m. Kaliszu przy ulicy Józefiny w gmachu sądowym.

Vadium do licytacji oznaczone jest w kwocie rs. 2400, w gotówiznie lub listach zastawnych z właścicielami kuponami.

Licytacja rozpocznie się od sumy rs. 12859.

Warunki tej przedaży są do przejrzania w właściwej księdze wieczystej i w biurze Dyrekcji Szczęgotowej Kaliskiej.

Ostrzeżenie. W razie niedojścia do skutku powyższej przedaży dla braku licytantów, druga i ostateczna przedaż od zniżonego szacunku odbyta będzie bez dalszych nowych doręczeń w terminie jaki Dyrekcja Szczęgotowa oznaczy i w pismach publicznych raz jeden ogłosi, wedle art. 25 powołanego na początku Postanowienia Rady Administracyjnej.

Kalisz d. 19 (31) Maja 1865 r.
Prezes, Chelmski.
Pisarz R. Bierzyski.

(N. D. 4358) Naczelnik Powiatu Włocławskiego
Z powodu niedojścia do skutku licytacji na entrepryze budowy ratusza w mieście Kowalu wraz z zabudowaniami gospodarczemi, na dzień dzisiejszy oznaczonej, ta odbywać się będzie w trzecim terminie na dniu 1 (13) Września r. b., o godzinie 10 z rana w Biurze Powiatu tutejszego, przedemną i w obec osób do składu tej czynności należących, in minus przez opieczetowane deklaracje, poczynając od sumy rsr. 11,324 kop. 29 1/2 kosztorysem na ten cel oznaczonej.

Deklaracje winny być pisane na stemplu ceny kop. 15, czysto, wyraźnie, bez żadnych skrobań i poprawek, które, o ile pocztą franco nadesłanemi nie zostaną, mogą być sładane w terminie i miejscu wyżej oznaczonym, nadesłane zaś po terminie i nie według niżej wskazanej formy napisane, przyjętemi nie będą.

Do deklaracji dołączonym być ma kwit, którejkolwiek Kasy Skarbowej lub Ekonomicznej na złożone w jej depozycie wadium rs. 1,133, świadectwo miejscowej władzy policyjnej co do miejsca zamieszkania, zamo-

